

מו"פ ערבה דרומית: דו"ח התקדמות מדעי מסכם

שם המחקר: גידול פפריקה בתנאים השוררים בערבה הדרומית

קוד מוקד פנימי: 82455

חוקרת ראשית: דרול גילט – מו"פ ערבה דרומית

חוקרים שותפים: עידן ריצקר - מדריך גידולי שדה בנגב, אורי מישלי – קיבוץ יטבתה

נתן מינקובסקי – מו"פ ערבה דרומית

סטטוס תוכנית: נמשכת

מועד התחלה וסיום המחקר: 2014-2015

רקע, תאור הבעיה, ומטרות המחקר

פפריקה (*Capsicum annum*) גדלה בישראל בעיקר בנגב הצפוני ובשפלה. הזריעה מתבצעת בסוף החורף והאסיף בסתיו. האסיף ממוכן. כל היבול מיועד לייבוש ולטחינה במפעלים בישראל ורובו המכריע (מעל 80%) מיוצא למדינות במערב אירופה. למפעלים הקולטים את הפפריקה ישנה בעיה להגדיל את שטחי הגידול (ללא הרחבת המפעל) עקב תקופת אסיף צפופה (סוף ספטמבר-דצמבר). הבעיה הינה בקצב הייבוש של המפעל שלרוב יכול לקלוט עד 80 דונם ביום. מאמצע אוקטובר כל החלקות בשלות לקטיף (לא משנה כבר מועד הזריעה) וממתינות לתור הקטיף. גידול פפריקה בערבה יאפשר הקדמה והארכה של עונת הקטיף, ובכך ניתן יהיה להגדיל את נפח הייצור של המפעלים. קיימת היתכנות טובה להפיכת גידול הפפריקה לגידול אלטרנטיבי לחקלאי הערבה הדרומית. ביבולים טובים אמור הגידול להניב רווחים יציבים וטובים למגדל, כאשר היקף הגידול כמעט ואינו מוגבל מבחינת המפעל הקולט. הפיכת פפריקה לגידול אלטרנטיבי בערבה הדרומית מצריכה בדיקה של מספר נושאים והם: א. השוואה בין זנים בשתילה ובזריעה ישירה בגידול בעונת הסתיו ב. אופטימיזציה בממשק המים והדישון ג. השפעת תנאי הגידול היבשים בערבה על איכות התוצרת ד. היתכנות של אסיף מכאנית בקרקעות החול של הערבה ה. הדברת עשבים בתנאי הערבה הדרומית. בשנת המחקר זו נתמקד רק בהשוואה בין זנים בשתילה ובזריעה ישירה בעונת הסתיו.

מהלך המחקר ושיטת העבודה

שני זנים, קיו ושלהבת, נשתלו בחוות הניסיונות של מו"פ ערבה דרומית בשלושה מועדים - 10.9.14, 22.9.14, ו-10.10.14. כל ערוגה הכיל שלוש שורות (3 שלוחות טפטוף) כאשר עומד הצמחים הסופי היה 10 צמחי גוש בודדים למטר שורה. הזנים נשתלו בבולקים באקראי, ארבע חזרות לכל זן, אורך חזרה 6.5 מ'. במהלך הגידול ערך מעקב אחר קצב התפתחות הצמחים, מועדי האסיף, השאת היבול, ואיכות התוצרת. אירוע גשם וסופה באוקטובר מיד לאחר שתילה של המועד השלישי גרם לנבילה ותמותה של חלק ניכר מהשתילים. בוצע ניסיון להעביר שתילים היותר בריאים שנשארו ולצופף אולם קליטתם לא צלחה באופן מספק, ונאלצנו לוותר על המועד הזה.

הצמחים בשני המועדים התפתחו יפה לגובה 50-60 ס"מ, ונראה שמועדי שתילה בספטמבר הם המתאימים ביותר בתנאי השוררים בערבה הדרומית. מופע הצמחים עצמם דקים מאד, ולא מסועפים. התופעה הזאת לא נבעה מעומד צמחים צפוף, אלא כנראה בגלל קצב גידול ותקופת הגידול, הנובעים מהתנאים הסביבתיים, ובעיקר טמפרטורה. נוצרו פירות יפים וארוכים בשלוש קומות, אך עדיין מתחת לכמות הרצויה לצמח. בנובמבר נצפה המשך של פריחה וחנטה. באם כפתורי הפריחה היו מתממשים לפירות נוספים בכל צמח, כל קומה נוספת הייתה מוסיפה יותר מ-5 פירות לצמח. בפועל, כמעט ולא נוספו פירות בחלקה, כנראה בגלל נובמבר ודצמבר קרים יחסית, למרות שלא היה שונה הרבה מהמוצע הרב שנתי (ע"פ נתוני השמ"ט). מכאן שבפועל צבירת היבול, רובה ככולה, הייתה במשך פחות מחודשיים בלבד (אמצע ספטמבר-אמצע נובמבר).

ההשקיה בשני המועדים הופסקה בסוף דצמבר-תחילת ינואר בהגיעה כ-70% מהפירות לצבע אדום. קצב הייבוש של הפירות על הצמחים היה איטי מאד עקב הטמפרטורות הנמוכות, ובפועל האסיף התבצע בתחילת פברואר 2015. הפירות הופרדו ע"פ צבעם (אדום, מאדים, ירוק) נספרו, ונשקלו. כמוכן, נלקחו פירות מכל חזרה בשני המועדים לבדיקה של חומר יבש על מנת לחשב את היבול האמיתי. אותם הפירות ממבדק חומר יבש הועברו גם לבדיקת איכות במעבדה של תבליני הנגב.

תוצאות ביניים:

אמנם מעל 90% מהפירות היו אדומים בשני הזנים ובשני מועדי השתילה, אך מספר הפירות לצמח היה נמוך מאד (5-6) עקב בעיות חנטה. עקב כך, היבול הכללי לדונם בהתאמה לפי שקלול חומר היבש נע סביב 300 ק"ג לשני הזנים. יבול זה הינו ברמה של לפחות 50% מהמצופה, ובוודאי אינו כלכלי.

מסקנות והמלצות להמשך המחקר:

הקדמת השתילה לחודש ספטמבר היטיב עם הגידול. נותרו פירות יפים וארוכים, אך לא מספיק. השאת היבול לרמה מקובלת אולי תושג באמצעות הקדמת נוספת של השתילה בחודש ימים (תחילה עד אמצע אוגוסט). דו"ח סופי יוגש באפריל 2015 לאחר קבלת תוצאות של מבדק האיכות.